

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Žďár, okres Mladá Boleslav

294 12 Žďár u Mnichova Hradiště 102

Identifikátor školy: 600 049 019

Termín konání inspekce: 13. a 14. duben 2004

Čj.:	c2-1046/04-2050
Signatura:	oc4bx128

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole ve vybraných předmětech učebního plánu prvního stupně (český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Žďár, okres Mladá Boleslav, spolu se školní družinou, mateřskou školou a školní jídelnou tvoří od 1. ledna 2003 jeden právní subjekt. Současný ředitel byl dne 1. července 2002 se souhlasem Krajského úřadu Středočeského kraje zřizovatelem pověřen řízením základní školy a k 1. lednu 2003 celého právního subjektu až do doby jmenování ředitele na základě výsledků konkurzního řízení, které dosud zřizovatel školy nevyhlásil.

Inspekční činnost probíhala pouze v základní škole (dále jen ZŠ).

ZŠ je trojtřídní, s pěti ročníky prvního stupně, v současné době ji navštěvuje 50 žáků. Do I. třídy byli zařazeni žáci prvního a třetího ročníku (I./1.,3./ - dále jen I. třída), do II. třídy žáci druhého a čtvrtého ročníku (II./2.,4./ - dále jen II. třída), do III. třídy chodí žáci pátého ročníku (dále jen III. třída). Do ZŠ je integrováno sedm žáků se specifickou poruchou učení, pět z nich se závažnější formou, která by opravňovala jejich zařazení do speciální školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V ZŠ pracují čtyři učitelé, ředitel a tři učitelky (jedna jen na částečný úvazek).

Ředitel splňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výkon funkce. Má 18 let pedagogické praxe.

Dva učitelé předmětů český jazyk, matematika, prvouka a přírodověda dosáhli vzdělání předepsané pro učitele prvního stupně základních škol, vyučují tyto předměty ve II. a III. třídě. Další dvě učitelky dosáhly středoškolské vzdělání pedagogického směru, proto nesplňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučují všechny sledované předměty v I. třídě, tři hodiny českého jazyka ve II. a jednu hodinu českého jazyka ve III. třídě. Tyto hodiny českého jazyka jsou vyhrazeny rozvíjení komunikativních dovedností žáků metodou dramatizace a tvůrčího psaní. K výuce dramatické výchovy absolvovala vyučující cyklus příslušných kurzů.

Organizační struktura ZŠ je velmi jednoduchá (vlastní ZŠ a školní družina). Je přehledná a funkční. Činnost obou součástí je organizačně propojená, účelně se prolíná.

V ZŠ je kompaktní a spolupracující pedagogický sbor, ve kterém velmi dobře funguje přenos všech potřebných informací. Pracovní povinnosti a další kompetence jednotlivých pracovníků byly ředitelem jednoznačně a zřetelně vymezeny.

Ředitel vytvořil funkční systémy, které mu dobře slouží k plnění úkolů vedoucího organizace a ředitele školy. Do koncepčního plánování zapojil celý pedagogický sbor. Společně si stanovili dlouhodobé základní cíle a prostředky, které by měly sloužit k jejich dosažení. Z toho vychází plán práce pro školní rok. Při realizaci úkolů a při vlastním organizování je prosazován důraz na osobní zodpovědnost každého z učitelů. Pozornost je věnována vytváření dobrých pracovních a osobních vztahů, denní vzájemné komunikaci, kolegiálnímu chování a jednání. Ředitel vede pedagogický sbor citlivě - a hlavně osobním příkladem - k vysoké angažovanosti nejen při realizaci vlastní výuky, ale také řady nadstandardních služeb a aktivit, které ZŠ dětem a jejich rodičům nabízí. Věnuje se také uvádění nové učitelky - absolventky do systému a práce ve třídě se dvěma ročníky. Vedení a pravidelné hodnocení učitelek má pozitivní vliv na jejich profesionální růst. Kontrola se zaměřuje na veškeré potřebné oblasti, je důsledná. Hospitační činnost je pečlivě zaznamenávána a analyzována, byla dostatečně četná. Doporučení byla jasná, konkrétní a proto kontrolovatelná.

Další vzdělávání v loňském školním roce bylo – vzhledem k tehdejší méně příznivé personální situaci ve škole – mírně utlumeno, letos se velmi dobře rozvinulo. Učitelé se zúčastňují akcí, které si vybírají podle svého zájmu, ředitel však výběr koriguje podle potřeb a organizačních a finančních možností školy. Prioritní bylo vzdělávání školního správce počítačové sítě (personální změna v letošním školním roce), každá z učitelek pak absolvovala jednu až dvě vzdělávací akce z oblasti pedagogicko-didaktické, ředitel z oblasti školského managementu.

Personální podmínky ZŠ jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostorové podmínky pro činnost ZŠ jsou dobré. K výuce slouží celkem tři učebny, jedna je prostorově a svým propojením se školní jídelnou, nevyhovující. Učí se v ní žáci I. třídy. Třída spolu s jídelnou slouží i školní družině, což také není optimální. Ještě v době, kdy škola byla dvoutřídní, byla z jedné třídy vybudována malá tělocvična (gymnastický sál). V současné době proto jedna kvalitní učebna citelně chybí. Ředitel (společně se zřizovatelem) plánuje řešení nevyhovujících podmínek půdní vestavbou. Učitelé nacházejí zázemí v malé sborovně, která je zároveň i ředitelnu.

Třídy jsou vybaveny starším, ale vzorně udržovaným žákovským nábytkem. Velikost nábytku je přizpůsobena výšce žáků. U školy je prostorná a udržovaná zahrada s jednoduchým venkovním náradím, s doskočištěm a hřištěm na míčové hry. Za příznivého počasí je využívána k přestávkovým pohybovým aktivitám. K výuce tělesné výchovy může sloužit také hřiště v obci.

Potřebné školní pomůcky jsou umístěny ve třídách nebo jsou uspořádány v malém kabinetu. V závislosti na finančních možnostech školy jsou průběžně inovovány a současný stav vybavení je velmi dobrý. Všechny učebny jsou vybaveny televizorem s videem a radiomagnetofonem. Zakoupeny byly různé encyklopedie, informativní nástěnné tabule. Škola je kvalitně vybavena počítači. Vlastní pět starších počítačů, které jsou umístěny ve III. třídě, s množstvím různých vhodných výukových programů. Čtyři nové počítače z projektu *Internet do škol* jsou ve II. třídě. Učitelé mají k dispozici kopírovací stroj. Žákům byli zapůjčeny potřebné učebnice, dostávají i kopie z dalších různých pracovních sešitů, učitelé pro ně připravují i vlastní pracovní listy.

Materiální zdroje, včetně didaktické techniky, byly při sledované výuce využívány v dostatečné míře. Knihy z poměrně bohaté nabídky školní knihovny jsou žákům volně dostupné ve třídách, žáci je využívali při výuce i o přestávkách.

Prostředí jednotlivých tříd i společných prostor je didakticky podnětné, žákům jsou dostupné různé informace a zajímavosti, uspořádané v esteticky vyvážený a příjemně působící celek, který na ně působí i výchovně.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Vzdělávací programy

ZŠ pracuje ve všech ročnících podle vzdělávacího programu *Základní škola*. Ve 4. a 5. ročníku se učí angličtina. Osnovy prvouky a přírodovědy jsou doplňovány úkoly, které vyplývají z *Minimálního preventivního programu* a jsou zařazena témata z kurzu *Výchova ke zdraví*. Vzdělávací program školy je doplněn širokou nadstandardní nabídkou zájmových útvarů a mimoškolních aktivit (literární kroužek, historický kroužek, tělovýchovný kroužek, dramatický kroužek, výuka německého jazyka, keramický kroužek, tzv. filmový klub, vycházky, výlety, soutěže, výstavy, školní prázdninový tábor, přírodovědná pozorování, ekologické akce, karneval, pálení Morany, drakiáda, ...). Pět žáků se specifickými poruchami učení je vzděláváno podle kvalitních individuálních vzdělávacích plánů. Plány jsou zpracovány jako dohoda mezi školou, rodiči a žákem. Plnění reedukačních úkolů je pravidelně vyhodnocováno. Všichni žáci s poruchami učení (tzn. i ti, kteří trpí jen slabší formou poruchy) jsou zařazeni do mimovyučovací péče (náprava poruch učení). S přihlédnutím k jejich problémům se s nimi pracuje i v běžné výuce. Pro ně je využíváno také širší slovní hodnocení, průběžné i pololetní sumativní.

Užívané učební dokumenty jsou platné. Výuka sledovaných předmětů český jazyk, matematika, prvouka a přírodověda byla realizována v souladu s platnými učebními osnovami. Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

ZŠ vede veškerou předepsanou povinnou dokumentaci na doporučených tiskopisech. Formální i obsahová úroveň vedení dokumentace je velmi dobrá. Kontrolované třídní knihy (2002/2003 a 2003/2004) průkazně zachycují průběh vzdělávání v loňském i letošním školním roce.

Povinná dokumentace je vedena tak, že průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Organizace školy pro žáky je upravena zejména rozvrhem hodin a školním řádem. Rozvrh hodin je v souladu s legislativními požadavky na denní hodinové dotace, také zařazení sledovaných předmětů odpovídalo psychohygienickým zásadám. Mimořádně kvalitní zpracování školního řádu obsahuje jasně a srozumitelně formulovaná práva dětí i veškerá ustanovení předepsaná příslušným předpisem. Řád byl projednán a schválen v pedagogické radě. Je veřejně přístupný žákům i jejich zákonným zástupcům.

Informace o průběhu výuky a výsledcích žáků získávají zákonní zástupci zejména při osobním jednání, také prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách a při pravidelných konzultacích. Rodiče se často kontaktují se školou telefonicky či osobně, škola je otevřenou institucí. Mají možnost po dohodě navštívit výuku. Veškeré důležité informace a pokyny jsou umístěny ve veřejně přístupných prostorách školy. Výroční zpráva o činnosti ZŠ v loňském školním roce obsahuje veškeré předepsané náležitosti. Má velmi dobrou vypovídací hodnotu.

Organizaci výchovně vzdělávacího procesu ZŠ vůči žákům je funkční.

Úkoly z oblasti **výchovného poradenství** plní v potřebném rozsahu ředitel. Jsou integrovány do běžného vyučovacího procesu. Uložené materiály, které se týkají žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, svědčí o tom, že je plně rozvinuta potřebná spolupráce s odborníky – specialisty z oblasti pedagogiky a psychologie.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšování výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh vzdělávání a výchovy v matematice, českém jazyce, prvouce a přírodovědě

Ve škole bylo hospitováno v osmi vyučovacích hodinách ve všech třídách. V těchto hodinách i z příslušných písemných materiálů bylo patrné, že při dlouhodobém plánování a při pečlivé aktuální přípravě výuky učitelé respektovaly výchovně vzdělávací cíle realizovaného vzdělávacího programu. Učitelé zpracovali a každoročně aktualizují časově tematické plány (některé jsou rozpracovány podrobně až do jednotlivých hodin, plánovány jsou i způsoby motivace žáků, materiální podpora výuky).

Chybějící kvalifikace či nedostatek praxe učitelek se do výuky zásadním způsobem negativně nepromítly.

Při výuce učitelé dobře využívali možností, které jim dává materiální vybavení školy a prostředí tříd. Účelně pracovali s dostupnou didaktickou (tj. i výpočetní) technikou, nástěnnými tabulemi, obrázky, encyklopediemi, přírodninami, žákům namnožili pracovní listy. Stísněné prostředí I. třídy negativně ovlivňovalo psychohygienu výuky (žáci v první lavici jsou velmi blízko tabule, ve třídě je malý prostor pro pohybové aktivity, pro výuku psaní je ve třídě nevhodná tabule, žáci jsou rušeni z vedlejší místnosti přípravou na oběd).

Organizace všech navštívených vyučovacích hodin byla dobře zvládnuta. Učitelům se dařilo efektivně využívat čas a vyváženě ho dělit mezi ročníkové skupiny. V hodinách byl zaznamenán vysoký podíl aktivních činností žáků, funkční frontální práce, žáci dostávali příležitost ke kooperaci, vyhledávali a zpracovávali různé informace, pracovali individuálně i ve skupinách, často samostatně, většinou jim byla včas a účelně poskytována zpětná vazba. O výsledcích svých činností věcně diskutovali. V českém jazyce a prvouce byla jako vyučovací metoda vhodně použita hra. Mezi další zdařile aplikované metody patřila v hodinách přírodovědy práce s učebnicí a další pomocnou literaturou. Metodická pestrost hodin žáky povzbuzovala, pomáhala udržovat jejich trvalou pozornost, motivovala je. Učitelům se dařilo vytvářet ovzduší aktivity a hledání, v hodinách nechyběl ani humor. V obsahu výuky byl nápadný globální přístup k učivu, propojování různých předmětů, zkoumání učiva z různých úhlů pohledu. Učitelé dobře pracovali se žáky - cizinci a se žáky se specifickými poruchami učení (začleňování, individuální přístupy, častá pochvala a povzbuzení, diferencované úkoly, slovní hodnocení, užívání čtecích *okének*). Efektivita výuky nebyla dosahována na úkor přehnaných nároků na žáky, byl jim poskytován prostor i pro relaxování. Efektivitu snižovala jen zbytečná verbální aktivita jedné z učitelek, netrpělivost, která ji nutila pracovat za žáky, dokončovat jejich odpovědi, předjímat jejich řešení úkolu apod. Někdy se do ústního projevu učitelek příliš dostávala hovorová čeština. V hodině s prvky tvořivé dramatiky nebyla dobře promyšlena reálnost navozené situace. Převážně však byla sledovaná výuka pro žáky kvalitně připravena a dobře motivována, děti pracovaly s chutí a rády. Jen v dílčích úsecích výuky byla opomenuta kontrola při samostatné práci ročníkové skupiny (zejména v jejím počátku). Všichni žáci ochotně respektovali dohodnutá pravidla chování a jednání. Patrné byly velmi kvalitní vnitřní vzájemné vztahy. Děti mohly vyjádřit zcela volně a otevřeně svůj názor, ochotně diskutovaly, učitelé podporovali jejich sebedůvěru. Někdy (především v závěru hodiny) byla diskuse navozována formálně.

Ověřování toho, jak žáci zvládli požadavky osnov, bylo prováděno zejména formou různých cvičení, praktických činností, aplikací poznatků. Jen velmi zřídka se učitelům nepodařilo dobře zformulovat otázku, čímž byla ohrožena legitimita hodnocení. Důraz na pozitivní přístup k hodnocení je zřejmý v každé žákovské knížce, u každého žáka učitelé našli důvod pro pochvalu. Klasifikace je pozitivně ovlivněna interní dohodou mezi učiteli - vnitřním klasifikačním předpisem. Učitelé byli ke svým žákům přiměřeně nároční, vlídně přísní a důslední. Své žáky dobře znají a přistupují k nim s přihlédnutím k jejich odlišnostem a speciálním potřebám. Žáci mají ke svým učitelům velmi blízko, komunikace byla otevřená. Učitelé svými nároky, očekáváním a postoji vůči žákům pozitivně ovlivňují výsledky jejich vzdělávání a výchovy.

V průběhu posledních dvou let nemusela škola na základě případné žádosti (popř. stížnosti) rodičů konat žádnou komisionální zkoušku.

Výuka českého jazyka, matematiky, prvouky a přírodovědy byla velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ředitel si propracoval systém vlastní kontrolní a hospitační činnosti, při níž sleduje i výsledky vzdělávání žáků podle předem určených kritérií. V ZŠ probíhá pravidelné čtvrtletní testování žáků, výsledky se společně s třídními učiteli rozebírají, hledají se příčiny neúspěchu a nápravná opatření. Dříve škola na vyžádání běžně a vstřícně dostávala informace o výsledcích bývalých žáků ZŠ po jejich odchodu na druhý stupeň v Mnichově Hradišti a dlouhodobě je sledovala. V letošním školním roce nastaly se získáváním těchto informací obtíže.

Vnější evaluační nástroje doposud nebyly použity, letos ředitel objednal komerčně dodávané testy. Bude to první pokus o vnější relativní hodnocení žáků ZŠ ve vztahu k výkonu žáků jiných srovnatelných škol.

Průběh vzdělávání a výchovy v základní škole má velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Pracovníci ZŠ jsou loajální ke škole a jejím cílům, vztahy mezi nimi jsou dobré a celý sbor konstruktivně spolupracuje. Žáci projevují sounáležitost se společenstvím školy. ZŠ zajišťuje řadu akcí a aktivit pro děti, jejich rodiče i pro širší obecní veřejnost. Je centrem kulturního a společenského dění v obci a velmi dobře prezentuje svou práci. Pořádá akce a vytváří příležitosti, o které se žáci mohou zajímat a do kterých se mohou aktivně zapojit. Školu navštěvují i zahraniční hosté, ve škole jsou vítáni a jejich přijetí je vhodně organizováno. Rodiče jsou o činnosti ZŠ informováni, je jim dána možnost zapojit se do života školy. Klima školy přispívá k všeobecnému rozvoji žáků.
- Údaje uvedené v posledním rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve zřizovací listině školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (MŠMT ČR, čj. 19 068/03-21, ze dne 5. května 2003)
2. Zřizovací listina (Obec Žďár, sídlo Břehy 20, 294 11 Loukov, ze dne 14. listopadu 2002, dodatek 1 ze dne 17. prosince 2002)
3. Pověření k řízení školy (KÚ Středočeského kraje, čj. 0ŠMS/12916/2002/Mar, ze dne 10. června 2002)
4. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V3-01 (ředitel, podle stavu k 30. září 2003)
5. Třídní knihy I., II. a III. třídy ze šk. r. 2002/2003
6. Třídní knihy I., II. a III. třídy ze šk. r. 2003/2004
7. Třídní výkazy a katalogové listy žáků školy
8. Školní řád a Vnitřní řád školy (ředitel, ze dne 1. září 2003)
9. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
10. Záznamy z pedagogických rad
11. Kniha úrazů
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - učitelů
13. Výroční zpráva školy za školní rok 2002/2003 (ředitel, září 2003)
14. Inspekční zpráva, Protokol o kontrole (ČŠI, čj. 034 117 a 118/99-2161, ze dne 1. října 1999)
15. Časově tematické plány sledovaných předmětů
16. Hospitační záznamy ČŠI
17. Vzorčky žákovských knížek a sešitů
18. Předinspekční dokumentace (ředitel, březen 2003)

ZÁVĚR

Pedagogický sbor v ZŠ tvoří celkem čtyři učitelé. Dvěma učitelkám chybí k výuce žáků prvního stupně odborná a pedagogická způsobilost, ale mají s touto prací několikaleté zkušenosti. Třetí je začínající učitelkou, které je věnována ze strany ředitele zvýšená pozornost a péče, jež je vstřícně a vnímavě přijímána. Proto se do kvality výuky chybějící kvalifikace či nedostatek pedagogické praxe negativně nepromítají. Ve škole také velmi dobře fungují kontrolní systém a informační toky v pedagogickém sboru.

Prostorové podmínky ZŠ jsou velmi dobré, výjimkou je umístění I. třídy do malé a nevyhovující učebny. Materiálně-technické vybavení je kvalitní. Didaktická technika (včetně výpočetní techniky) a další dostupné učební pomůcky byly ve sledovaných hodinách dostatečně využívány.

Průběh výuky v ZŠ byl ve sledovaných předmětech celkově velmi dobrý. V ZŠ je velmi příznivé edukační prostředí - psychosociální klima, které přispívá k všeobecnému rozvoji žáků.

Škola v nových podmínkách právní subjektivity a pod novým vedením úspěšně pokračuje v kvalitní práci, která byla velmi dobře hodnocena i při předcházející inspekci ve školním roce 1999/2000.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Dana Nulíčková

V Kutné Hoře dne 22. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. duben 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
-------------------------	--------

Mgr. Jaroslav Miška - ředitel	J. Miška v.r.
--------------------------------------	---------------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Komenského nám. 6, 284 01 Kutná Hora. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
SKÚ – OŠMS, Zborovská 11, 150 00 Praha 5 - Smíchov	2004-05-18	c2-1070/04-2050
Obec Žďár, Břehy 20, 294 11 Loukov	2004-05-18	c2-1071/04-2050

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2004-05-05	c2-1017/04-2050	Připomínky byly podány.